

Fișa unității de curs / modulului
Modulul: Fundamente ale educației speciale și ale incluziunii

Catedra responsabilă	Psihologie și Științe ale Educației
Treapta de studii	Studii superioare de licență, ciclul I
Programul de studiu	0111.03 Psihopedagogie
Tipul unității de curs / modulului	Fundamental, obligatoriu
Credite ECTS	6
Numărul orelor de contact / Numărul total de ore	90/180
Forma de evaluare	Examen (test docimologic)
Anul de studiu / semestrul	Anul 1, sem. I
Limba de predare	Română
Titularii cursului	Haraz Svetlana, dr. conf. univ., Luchianenco Lilia, dr. lect univ.

Conținutul succint al cursului:

Psihopedagogia specială: concepte și orientări fundamentale. Cursul abordează fundamentele teoretice și aplicative ale domeniului psihopedagogiei speciale, evidențiind evoluția conceptuală, principiile, obiectivele și direcțiile contemporane ale educației speciale și incluzive. Sunt analizate conceptele-cheie privind dizabilitatea, cerințele educaționale speciale și adaptarea procesului instructiv-educativ la nevoile individuale ale persoanelor. Tematica include: delimitări conceptuale (normalitate vs. devianță/dezvoltare atipică), modele explicative ale dizabilității (medical, social, biopsihosocial), clasificarea cerințelor educaționale speciale, principiile intervenției psihopedagogice, strategiile de individualizare și diferențiere a instruirii. De asemenea, sunt examinate politicile educaționale privind incluziunea, cadrul legislativ național și internațional, precum și rolul echipei multidisciplinare în procesul de evaluare și intervenție. Un accent deosebit este pus pe metodele și tehnicile de evaluare psihopedagogică, elaborarea programelor educaționale individualizate (PEI), colaborarea cu familia și comunitatea, precum și pe dezvoltarea competențelor profesionale ale specialistului în domeniu.

Tulburările de dezvoltare: clasificare, cauze și profil biopsihosocial. Cursul oferă o perspectivă integrativă asupra tulburărilor de dezvoltare, analizate din punct de vedere etiologic, clasificator și funcțional, în cadrul modelului biopsihosocial. Sunt abordate principalele categorii de tulburări de dezvoltare, particularitățile lor clinice, cognitive, emoționale și comportamentale, precum și impactul acestora asupra adaptării sociale și educaționale.

Tematica include: criteriile de clasificare a tulburărilor de dezvoltare conform sistemelor internaționale (DSM/ICD), analiza tulburărilor din spectrul autist, tulburărilor de limbaj și comunicare, tulburărilor de învățare, dizabilității intelectuale, tulburărilor de comportament și emoționale. Sunt examinate cauzele multifactoriale (genetice, neurobiologice, psihologice și socio-ambientale), precum și factorii de risc și protecție.

Cursul pune accent pe profilul biopsihosocial al copilului cu tulburări de dezvoltare, mecanismele de adaptare și compensare, precum și pe importanța evaluării complexe și a intervenției timpurii. Sunt prezentate strategii de intervenție psihopedagogică și psihoeducațională, metode de sprijin educațional și integrare socială, precum și rolul colaborării interdisciplinare în procesul de recuperare și dezvoltare.

Rezultate ale învățării conform nivelului CNC:

La finalizarea modulului, studentul va demonstra cunoașterea conceptelor fundamentale ale psihopedagogiei speciale și ale educației incluzive, a modelelor explicative ale dizabilității și a clasificării tulburărilor de dezvoltare conform sistemelor internaționale, precum și înțelegerea etiologiei multifactoriale și a particularităților biopsihosociale ale dezvoltării atipice; va manifesta abilități de utilizare a terminologiei de specialitate, de analiză a nevoilor educaționale speciale, de identificare a semnelor și simptomelor tulburărilor de dezvoltare, de aplicare a metodelor de evaluare psihopedagogică și de interpretare a rezultatelor acesteia, precum și de elaborare și adaptare a programelor educaționale individualizate și a strategiilor de intervenție psihopedagogică și psihoeducațională; totodată, va dezvolta competențe de proiectare și implementare a intervențiilor incluzive, de colaborare eficientă cu familia și echipa multidisciplinară, de promovare a incluziunii și integrării sociale a persoanelor cu cerințe educaționale speciale, de luare a deciziilor profesionale bazate pe dovezi științifice și de manifestare a responsabilității etice și a unei atitudini reflexive față de diversitatea umană.

Bibliografie:

- Florian, L. (2014). The SAGE Handbook of Special Education. London: SAGE.
Gherguț, A. (2016). Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Iași: Polirom.
Popovici, D. V. (2018). Psihopedagogie specială. București: Pro Universitaria.
Ungureanu, D. (2019). Educația integrată și incluzivă. Iași: Polirom.
Vrășmaș, E. (2017). Educația incluzivă: concepte, politici, practici. București: Didactică și Pedagogică.
Забрамная, С. Д. (2018). Психолого-педагогическая диагностика развития детей. Москва: Владос.
Малофеев, Н. Н. (2016). Специальное образование в меняющемся мире. Москва: Просвещение.